

Rokotteet ovat riskiryhmäläisille tärkeitä

Riskiryhmiin kuuluvat, kuten hengityssairaat, osaavat arvostaa rokotteita. Silti omat rokotustiedot unohtuvat helposti. Rokotekyselyn toivelistan kärkeen nousi maksuttoman rokotussuojan laajentaminen.

teksti **Hanna Salminen** kuvat **Shutterstock**

Hengityслиitto kartoitti rokotteisiin liittyviä arvoja ja asenteita huhti-toukokuussa 2020 verkkokyselyllä. Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa siitä, mitä mieltä riskiryhmä ovat rokotteista ja tässä myös onnistuttiin. Vastauksia saatiin 3196 henkilöltä, joista 62,5 % oli eläkkeellä. Naiset muodostivat enemmistön eli 74 % vastaajista. Vastaajista 89 % ilmoitti sairastavansa vähintään yhtä hengityssairautta, tyypillisesti astmaa tai uniapneaa.

Kyselyn toteuttamista tuki Pfizer Oy.

Tieto näkyvänä tekoina

Tietoa rokotteista koettiin olevan hyvin saatavilla, mutta silti valtaosa vastaajista toivoi saavansa sitä lisää. Vastaajista 85,8 % oli saanut helposti tietoa itselleen tärkeistä rokotteista. Suurin osa vastaajista piti rokotteita tehokkaana keinona ehkäistä sairauksia. Rokotemyönteisyys näkyi myös

käytännössä, yli 83 % vastaajista ilmoitti ottavansa influenssarokotteen ja 56 % oli ottanut pneumokokkirokotteen.

Noin joka kymmenes vastaajista koki, että rokotteiden saanti ei ollut heille syystä tai toisesta helppoa. Omakustanteisesti apteekista ostettavan pneumokokkirokotteen kohdalla asia tuli vielä selvemmin esiin: rokote saattoi jäädä ottamatta, kun kokemusta toimintatavasta ei ollut entuudestaan.

Omat rokotustiedot unohtuvat helposti

Vastaajista 60,9 % tiesi varmasti, mitä rokotteita oli saanut. Osittain omasta rokotushistoriastaan oli selvillä 31,8 % vastaajista. Tutkimustuloksissa nousi voimakkaasti esiin myös toive, että lääkärit ja hoitajat muistuttaisivat nykyistä aktiivisemmin huolehtimaan rokotuksista.

Kun kysyttiin tietääkö vastaaja, mitkä rokotteet ovat sellaisia, jotka pitää uusia

säännöllisesti, täysin samaa mieltä oli enää 45,7 % vastaajista. Osin tilanteensa tasalla oli 39,8 % vastaajista.

Kun huomion kohteeksi nostettiin rokotteen uusimisen ajankohta, täysin samaa mieltä olevien määrä väheni taas. Vastaajista 32,9 % tiesi, milloin oma roko- te pitää uusia, osittain tilanteesta oli selvillä 45,1 % vastaajista.

Terveiset päättäjille

Lähes kaikki (95 %) vastaajat olivat täysin tai osin samaa mieltä siitä, että hengityssairaille tulee tarjota nykyistä enemmän maksuttomia rokotteita, esimerkiksi pneumokokkrokote. Tämän toiveen esitämme päättäjille, kun kansallisen rokotusohjelman laajentamisesta keskustellaan.

Vastaajien toivelistan kärkipäässä olivat myös rokotteiden Kela-korvattavuus ja

ikäihmisille suunnattu ”aikuisten neuvola”, joka huolehtisi ennaltaehkäisevästä terveydenhoidosta rokotteita laajemminkin.

Yllättivätkö tulokset?

Verkkokyselyn tulokset vahvistavat Hengitysliiton käsitystä siitä, että hengityssairaat ovat rokotteiden suhteen valveutuneita, järjestöjohtaja Mervi Puolanne kommentoi.

– Rokotteiden merkitys ymmärretään, ja myös halu toimia oikein on suuri, hän jatkaa.

Lääkelista alkaa olla tuttu työkalu monelle. Ehkäpä vastaavanlainen listaus tarvitaan toistaiseksi myös rokotuksille, joiden tiedot saattavat unohtua paperilapuille tai hukkaa järjestelmämerkintöjen joukkoon. Tulevaisuudessa kaikki rokotetiedot löytyvät omalta sivultaan Omakannasta (www.omakanta.fi), kun palveluntuottajat liittyvät sinne suuremmassa määrin.

HENGITYSSAIRAAN ON HYVÄ MUISTAA:

- » Tarkista oma rokotesuojasi terveydenhoitoalan ammattilaisen kanssa. Varmista, että tiedät, mitkä rokotukset on uusittava, ja merkitse muistiin, milloin se on tehtävä.
- » Influenssa aiheuttaa usein hengityssairauden pahenemisvaiheen ja pidentää siitä toipumista.